

“Waarom moeten wij dit kennen, meneer?”

Handleiding bij deze werkvorm

Doel: samenwerking tussen leraren creëren om creativiteit en enthousiasme te stimuleren, met de bedoeling een concrete aanpak te bedenken om het motiverend praktijkprincipe 4 in praktijk te brengen:

Help leerlingen zich te verbinden met (het belang van) onderwerpen en taken, zeker ook als die niet spontaan de interesse van leerlingen prikkelen.

Achtergrondinformatie: Bij motivatie speelt niet alleen kwantiteit een rol (de ‘hoeveelheid’ motivatie) maar ook de kwaliteit (het ‘soort’ motivatie). Wanneer leerlingen ervoor kiezen om leerstof eigen te maken omdat ze het belang van die leerstof inzien, ontstaat een kwaliteit van motivatie die even krachtig is als de motivatie die ze voelen wanneer ze een activiteit gewoon leuk vinden om te doen.

Voor meer info zie boek: Vanhoof J., Van de Broek M., e.a., *Leerbereidheid van leerlingen aanwakkeren: principes die motiveren, inspireren en werken*, Acco 2012

Benodigd materiaal:

- Dit document afgedrukt per groepje
- Schaar
- 3 enveloppen per groepje
- Papier en pen of stiften om te brainstormen

Vorbereiding:

1. Druk dit document af per groepje dat je wil laten brainstormen
2. Verknip pagina 3 en plak elk deel op een andere envelop.
3. Verknip pagina's 4, 5 en 6 en steek de vraagjes in de juiste envelop. (De kleuren maken het gemakkelijk).
4. Maak van de drie gevulde enveloppen en pagina 2 (het blad met de instructies) een pakketje voor elke groep.
5. Voorzie een half uur per persoon die een lesonderdeel inbrengt.

Succes!

Maarten Van de Broek, Vonk en Visie

WAAROM MOETEN WIJ DIT KENNEN, MENEER?

Werkvorm met als doel handvatten aan te reiken om het motiverend praktijkprincipe 4 in praktijk te brengen:

Help leerlingen zich te verbinden met (het belang van) onderwerpen en taken, zeker ook als die niet spontaan de interesse van leerlingen prikkelen.

Achtergrondinformatie: Bij motivatie speelt niet alleen kwantiteit een rol (de 'hoeveelheid' motivatie) maar ook de kwaliteit (het 'soort' motivatie). Wanneer leerlingen ervoor kiezen om leerstof eigen te maken omdat ze het belang van die leerstof inzien, ontstaat een kwaliteit van motivatie die even krachtig is als de motivatie die ze voelen wanneer ze een activiteit gewoon leuk vinden om te doen.

Voor meer info zie boek: Vanhoof J., Van de Broek M., e.a., ***Leerbereidheid van leerlingen aanwakkeren: principes die motiveren, inspireren en werken***, Acco 2012

Groepje van 3-5 leraren die samen nadenken over 1 leerstofonderdeel (dit hoeven geen vakcollega's te zijn, het kan net erg verrijkend zijn om vanuit verschillende brillen naar hetzelfde te kijken.)

Benodigde tijd: 30 minuten per persoon die een onderdeel wil inbrengen

Structuur van de oefening:

1. Verdeel de taken:
 - a. Kies één leraar die een onderwerp inbrengt: een lesonderdeel waarvan de leraar het moeilijk vindt om het belang ervan te duiden en/of over te brengen aan de leerlingen. (Natuurlijk mag die persoon ook mee nadenken.)
 - b. Kies iemand die zonder oordeel alle antwoorden en suggesties van de brainstorm noteert. (Natuurlijk mag die persoon ook mee nadenken.)
 - c. Kies iemand die de tijd in de gaten houdt en ervoor zorgt dat de oefening op 30 minuten is afgerond. (Natuurlijk mag die persoon ook mee nadenken.)
2. Laat de inbrenger dit lesonderdeel kort uitleggen, zodat iedereen in het groepje voldoende begrijpt waarover het gaat.
3. Doe brainstorm 1: Wat is het belang van deze leerstof?
4. Laat de inbrenger na de brainstorm het belang van de leerstof samenvatten/verwoorden.
5. Doe brainstorm 2: Waar zijn er raakvlakken van dit belang met de leefwereld van de leerlingen?
6. Laat de inbrenger de raakvlakken samenvatten/verwoorden.
7. Doe brainstorm 3: Hoe kan de leraar dit aanbrengen in de les?
8. Laat de inbrenger verwoorden: Hoe ga ik het concreet aanpakken?

Brainstorm 1: Wat is het belang van deze leerstof?

Instructies:

- Bedenk zo veel mogelijk antwoorden op deze vraag: **Wat is het belang van deze leerstof?** Wanneer het stilvalt, neem een kaartje met een nieuwe vraag die mogelijk een nieuw facet belicht en kijk of er nieuwe antwoorden komen. Er hoeft niet op elke vraag een antwoord te zijn. De vraagjes zijn gewoon een hulpmiddel.
- Wanneer het te moeilijk zou blijken om op deze vragen antwoorden te vinden, kan je het onderwerp verruimen: In welk groter geheel past dit specifieke lesonderdeel? Beantwoord de vragen dan voor het grotere geheel.
- Laat de inbrenger ter afronding van de brainstorm samenvatten/verwoorden wat het belang van de leerstof is.

✂-----

Brainstorm 2: Waar zijn er raakvlakken van dit belang met de leefwereld van de leerlingen?

Achtergrondinformatie: Kinderen en jongeren verbinden zich makkelijker met het belang als ze raakvlakken zien met hun huidige leefwereld of met de zeer nabije toekomst. 'Later' en 'Wanneer je zal werken' staan te ver van hun bed en hebben daardoor een zeer gering motiverend effect. Deze brainstorm nodigt uit om de antwoorden van de eerste brainstorm indien nodig nog meer te richten op de leefwereld van de leerlingen.

Instructies:

- **Begin met de startvraag: Waar zijn er raakvlakken van dit belang met de leefwereld van je leerlingen?**
- Wanneer de antwoorden stil vallen, neem je een nieuwe vraag ter inspiratie. Niet elke vraag moet beantwoord worden, het zijn enkel hulpmiddelen.
- Laat de inbrenger op het einde van de brainstorm verwoorden/samenvatten wat de raakvlakken met de leefwereld van de leerlingen zijn.

✂-----

Brainstorm 3: Bedenk samen minstens 3 verschillende manieren om het belang van deze leerstof te duiden en aan te brengen in de les?

- **Begin met de startopdracht: Bedenk samen minstens 3 verschillende manieren om het belang van deze leerstof in de leefwereld van de leerling te duiden en aan te brengen in de les.**
- Wanneer er extra inspiratie nodig is, kan er een vraag uit de envelop genomen worden.
- Laat de inbrenger op het einde verwoorden hoe hij/zij het concreet zal gaan aanpakken.

Vraagjes voor brainstorm 1: uitknippen en in de envelop steken.

Waarom is het zinvol?	Wat levert het iemand op om dit te kennen/kunnen?
Wat zijn toepassingen in de praktijk?	Welk fenomeen is beter te begrijpen als je deze leerstof kent/kunt?
Wat zou er anders zijn als dit niet bestond/niet geweten was?	Wat is het belang hiervan in de dagelijkse realiteit?
Hoe helpt het mensen om hun werk beter te doen?	Hoe helpt het mensen in hun contacten met anderen?
Wat mist iemand als hij/zij dit niet weet/kan?	Wat is hiervan de rijkdom?

Vraagjes voor brainstorm 2: uitknippen en in de envelop steken

Waarvoor is het goed dat de leerlingen deze leerstof op dit moment leren kennen?	Wat kunnen de leerlingen er op dit moment al mee?
Waar kunnen je leerlingen toepassingen zien in hun eigen bestaan, in hun omgeving, in hun eigen context?	Wat kunnen je leerlingen door deze leerstof beter begrijpen?
Hoe wordt deze leerstof voor je leerlingen relevant?	Op welke manier sterkt het je leerlingen?
Hoe is (het belang van) deze leerstof te linken met interesses van je leerlingen?	Wat levert het je leerlingen op?
Wat zou het nadeel zijn voor je leerlingen als ze dit niet zouden kennen/kunnen?	Hoe kan dit helpen om hun zelfvertrouwen/eigenwaarde te verstevigen?

Vraagjes voor brainstorm 3: uitknippen en in de envelop steken

Hoe kan je het de leerlingen zelf laten ontdekken?	Welk lied kan je gebruiken?
Hoe kan je hierover een onderwijsleergesprek voeren?	Welk filmpje kan je gebruiken?
Hoe kan je het gewoon uitleggen?	Waarvan kan je foto's meebrengen?
Hoe kan je hierover een korte quiz maken?	Welk anekdote kan je vertellen?
Welke zoekopdracht op internet kan je hierover geven?	Waarover kunnen de leerlingen elkaar interviewen?
Welke ervaringen van je leerlingen kan je hier gebruiken?	Welke kijkoefening kan je hierover bedenken?
Welk spel kan je hier gebruiken?	Welke collega kan je hierbij betrekken?